

A 2001. július 10-én elfogadott

T Ö R V É N Y**a nemzetiségi kisebbségek jogairól és néhány törvény módosításáról****P R E A M B U L U M**

A Cseh Köztársaságnak, mint demokratikus jogállamnak a parlamentje
a nemzeti és etnikai önazonossághoz való jogot az egyetemes emberi jogok részének tekintve,

tiszteletben tartva a nemzetiségi kisebbségek önazonosságának egyéni és közösségi megnyilvánulásait, elsősorban sajátos kultúrájukat, hagyományait és nyelvüket,

a multikulturális társadalom kialakításának szándékát szem előtt tartva, és elősegítve a nemzetiségi kisebbségek harmonikus együttélését a többségi társadalommal,

biztosítva a nemzetiségi kisebbségek jogait a kulturális, társadalmi és gazdasági életben, illetve a közügyekben való hatékony részvétellel, különös tekintettel a nemzetiségi kisebbségeket érintő ügyeket,

a nemzetiségi kisebbségek jogait az általános emberi és szabadságjogok nemzetközi szerződéseivel összhangban ápolva, melyek a Cseh Köztársaságot Alkotmányában és Az Általános Emberi és Szabadságjogok Okmányában kötelezik,

a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ**A NEMZETISÉGI KISEBBSÉGEKHEZ TARTOZÓ SZEMÉLYEK JOGAI RÓL****I. FEJEZET****ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK****1. §****A rendelkezés tárgya**

(1) A jelen törvény a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek jogait, továbbá a minisztériumok és más közigazgatási hivatalok, illetve a területi önkormányzati szervek (a továbbiakban: „közigazgatási szervek”) velük kapcsolatos hatáskörét rendezi.

(2) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek jogait rendező külön jogszabályok rendelkezéseit a jelen törvény nem érinti.

2. §**Az alapfogalmak meghatározása**

(1) E törvény értelmében nemzetiségi kisebbség minden olyan a Cseh Köztársaság területén jelenleg élő népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, tagjai cseh állampolgárok és a lakosság többi részétől saját nyelve és kultúrája, hagyományai különböztetik meg, s egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.

(2) Nemzetiségi kisebbséghez tartozónak tekintjük a Cseh Köztársaság minden olyan állampolgárát, aki a cseh nemzetiségtől eltérő nemzetiségűnek vallja magát, és kinyilvánítja azon óhaját, hogy a vele azonos nemzetiségűekkel együtt e nemzetiségi kisebbséghez tartozóként tartsák őt számon.

II. FEJEZET

A NEMZETISÉGI KISEBBSÉGEKHEZ TARTOZÓ SZEMÉLYEK JOGAI

3. §

A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek jogainak gyakorlása

(1) A nemzetiségi kisebbséghez tartozó személyeknek biztosítva van, hogy mind egyénileg, mind a nemzetiségi kisebbséghez tartozó más személyekkel együtt gyakorolhassák az e törvényben, vagy külön jogszabályban, illetve olyan nemzetközi emberi- és szabadságjogi szerződésekben megszabott jogait, melyek mellett a Cseh Köztársaság elkötelezte magát.

(2) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeket jogaiknak gyakorlásában nem szabad korlátozni vagy megakadályozni.

4. §

A nemzetiségi kisebbséghez való tartozás szabad vállalása

(1) A nemzetiségi kisebbséghez való tartozás miatt senkit sem érhet semminemű hátrányos megkülönböztetés.

(2) A közigazgatási szervek nem vezetnek nyilvántartást a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyekről. A nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó személyi adatok gyűjtését, feldolgozását és felhasználását külön jogszabály rendezi.¹⁾ Azokat a nemzetiségi kisebbségi hovatartozásra vonatkozó adatokat, melyeket e szervek a népszámlálás, vagy más külön jogszabály alapján végrehajtott felmérés során gyűjtenek, tilos az eredeti céltól eltérő más célra felhasználni, illetve tárolni, a statisztikai feldolgozást követően pedig megsemmisítendő.

5. §

A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek társulási joga

A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek nemzetiségi szervezetekbe tömörülhetnek, politikai pártokat és politikai mozgalmakat hozhatnak létre külön jogszabályban megszabott módon, illetve feltételek mellett.²⁾

6. §

A nemzetiségi kisebbségi ügyekben való részvétel joga

(1) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van tevékenyen részt venni a kulturális, társadalmi és gazdasági életben, illetve a közügyekben, különös tekintettel a saját nemzetiségi kisebbségüket érintő ügyeket, mind települési, kerületi (megyei) mind pedig országos szinten.

(2) A nemzetiségi kisebbségek az 1. bekezdésben meghatározott jogot elsősorban a külön jogszabályban meghatározott módon létrehozott nemzetiségi kisebbségi bizottságok,³⁾ illetve a kormány Nemzetiségi Kisebbségi Tanácsa (a továbbiakban: „Tanács”) révén gyakorolják.

(3) A kormány a nemzetiségi kisebbségek kérdéseinek kezelésére tanácsadói testületet, Tanácsot létesít. A Tanács élén a kormány tagja áll.

(4) A Tanács tagjai a nemzetiségi kisebbségek, és a közhatalom szerveinek képviselői, miközben a Tanács tagjainak legalább felét azok a nemzetiségi kisebbségi képviselők

alkotják, akiket a nemzetiségi kisebbségi szervezetek jelölnek.

(5) A Tanács hatáskörébe tartozik

- a) a kormány azon rendelkezéseinek előkészítése, melyek a Cseh Köztársaságban élő nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyekre vonatkoznak,
- b) a törvényjavaslatok, a kormányrendeletek, valamint a nemzetiségi kisebbségekre vonatkozó rendelkezések véleményezése, mielőtt azok a kormány elé kerülnek,
- c) a Cseh Köztársaságban élő nemzetiségek helyzetét összefoglaló jelentés elkészítése a kormány részére,
- d) a nemzetiségi kisebbségek szükségleteit biztosító javaslatok előkészítése a kormány, a minisztériumok vagy más közigazgatási szervek felé, elsősorban az oktatás, kultúra és média, az anyanyelv használata, a társadalmi és kulturális élet területén,
- e) az állam nemzetiségi politikájának gyakorlati bebiztosítása a területi kisebbségi önkormányzatok szerveivel való hatékony együttműködés révén,
- f) javaslatot tenni a nemzetiségi kisebbségek tevékenységét támogató állami költségvetési juttatások elosztására.

(6) A Tanács összetételének részleteit, a Tanács tagjai kinevezésének módját és a Tanács tevékenységét a Tanács statútuma tartalmazza, melyet a kormány hagy jóvá.

7. §

A családnevek és utónevek használatának joga a nemzetiségi kisebbségek nyelvén

A nemzetiségi kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van külön jogszabályban megadott feltételek mellett saját családi és utónevük használatára a nemzetiségi kisebbség nyelvén.⁴⁾

8. §

A többnyelvű megnevezés és megjelölés joga

(1) Azoknak a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén, joguk van, hogy a községet, melyben élnek, annak részeit, utcáit, más köztereit, a közigazgatás szerveinek épületeit, illetve a választóhelyiségeket saját nemzetiségi kisebbségük nyelvén is megjelöljék.

(2) Az 1. bekezdés szerinti jog gyakorlásáról és a többnyelvű megnevezés módjáról külön jogszabály rendelkezik.⁵⁾

9. §

A nemzetiségi kisebbség nyelvének használata a hivatalokban és a bíróságokon

Azoknak a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén, joguk van, hogy nemzetiségi kisebbségük nyelvét a hivatalokban és a bíróságokon is használhassák. E jog gyakorlásának feltételeit külön jogszabály rendezi.⁶⁾

10. §

A nemzetiségi kisebbségek nyelvének használata a választások során

Azoknak a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén, külön jogszabályban rendezett feltételek mellett joguk van,⁷⁾ hogy a választások idejéről és helyéről, illetve a választásokkal összefüggő egyéb információkról a választókat nemzetiségi kisebbségi nyelvükön is tájékoztassák.

11. §

A nemzetiségi kisebbségi nyelven való oktatás joga

(1) Azoknak a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén, joguk van, hogy külön jogszabályban rendezett feltételek mellett⁸⁾ az iskolákban, óvodákban és bölcsődékben, valamint más oktatási intézményekben anyanyelvi művelődésben és közoktatásban részesüljenek.

(2) Az 1. bekezdés szerinti nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek külön jogszabály alapján⁸⁾ jogában áll

- a) olyan magániskolákat létesíteni, melyben az oktatás a nemzetiségi kisebbség nyelvén folyik, vagy amelyben a nemzetiségi kisebbség nyelvét is tantárgyként oktatják,
- b) magánóvodákat és bölcsődéket, vagy más oktatási intézményeket létesíteni.

12. §

A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek joga kultúrájuk fejlesztésére

(1) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van nyelvük, kultúrájuk és hagyományaik ápolására és fejlesztésére, illetve közmegebecsülésére.

(2) Az állam gondoskodik annak feltételeiről, hogy azok a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén, kultúrájukat, hagyományaikat és nyelvüket ápolhassák és fejleszthessék; az állam elsősorban a nemzetiségi kisebbségek színházzal, múzeumokkal, galériákkal, könyvtárakkal, dokumentációs és egyéb tevékenységgel összefüggő programjait támogatja. Ennek érdekében az állami költségvetésből támogatást biztosít, melynek feltételeit és módját kormányrendelet szabályozza.

13. §

A tájékoztatáshoz és tájékozódáshoz való jog a nemzetiségi kisebbségek nyelvén

(1) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van, hogy nemzetiségi kisebbségi nyelvükön tájékoztathassanak és tájékozódjanak.

(2) Az állam a kultúra, hagyomány és anyanyelv ápolásának és fejlesztésének céljából támogatja a nemzetiségi nyelven megjelenő periodikus és időszaki sajtótermékek kiadását mindazon nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyek esetében, akik hagyományosan és huzamosabb ideje élnek a Cseh Köztársaság területén; a hagyományosan és huzamosabb ideje a Cseh Köztársaság területén élő nemzetiségek esetében ugyancsak támogatja a rádió- és televíziós műsorsugárzást a nemzetiségi kisebbségek nyelvén. Ennek érdekében az állami költségvetésből támogatást biztosít, melynek feltételeit és módját kormányrendelet szabályozza.

(3) A nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos rádiós és televíziós műsorok készítésének és terjesztésének körülményeit a törvény szerinti frekvenciagazdánál külön jogszabály rendezi.⁹⁾

MÁSODIK RÉSZ

A szabálysértésekről szóló törvény módosítása

14. §

A 200/1990 sz. Tt., a szabálysértésekről, a 337/1992 sz. Tt. módosított változata értelmében, a 344/1992 sz. Tt., a 359/1992 sz. Tt., a 67/1993 sz. Tt., a 290/1993 sz. Tt., a 134/1994 sz. Tt., a 82/1995 sz. Tt., a 237/1995 sz. Tt., a 279/1995 sz. Tt., a 289/1995 sz. Tt.,

a 112/1998 sz. Tt., a 168/1999 sz. Tt., a 360/1999 sz. Tt., a 29/2000 sz. Tt., a 121/2000 sz. Tt., a 132/2000 sz. Tt., a 151/2000 sz. Tt., a 258/2000 sz. Tt., a 361/2000 sz. Tt., a 370/2000 sz. Tt., az Alkotmánybíróság 52/2001 sz. Tt. megállapítása, a 164/2001 sz. Tt., a 254/2001 sz. Tt., a 265/2001 sz. Tt. és a 274/2001 sz. Tt., az alábbiak szerint módosul:

1. A 49. § 1. bekezdésének végén a pont helyére vessző kerül, s a paragrafus d) és e), pontokkal egészül ki, melyek az alábbiak:

- „d) korlátozza vagy lehetetlenné teszi a nemzetiségi kisebbségeknek a nemzetiségi kisebbségek jogának gyakorlatát,
- e) mást nemzetiségéből vagy etnikumából, fajából, bőre színéből, neméből, szexuális vonzalmaiból, nyelvéből, felekezetéből vagy hitvallásából, politikai vagy egyéb meggyőződéséből, politikai párt- vagy politikai mozgalmi tagságából, szakszervezeti vagy egyéb szervezetekben való tagságából, szociális körülményeiből, tulajdoni viszonyaiból, származásából, egészségi állapotából vagy házastársi illetve családi állapotából kifolyólag hátrányosan megkülönböztet.”

2. A 49. § 2. bekezdésében a „1 000 cseh korona” szavak után az „és” kötőszó helyére vessző kerül és a szöveg vége a következő szöveggel egészül ki „és az 1. bekezdés d) és e) pontjai szerinti szabálysértést 5 000 cseh korona büntetés sújtja”.

HARMADIK RÉSZ

A településekről szóló törvény módosítása

15. §

A 128/2000 sz. Tt., a településekről (településlétesítés) az alábbiak szerint módosul:

1. A 29. § 2. bekezdésében a „20-as” számjegy helyére „10-es” számjegy, az „50-es” számjegy helyére pedig „40”-es számjegy kerül.

2. A 117. § 3. bekezdésének első mondatában a „15-ös” számjegy helyére „10-es” számjegy kerül, a második mondat végén a pontot pontosvessző váltja fel, s az alábbi szöveggel egészül ki „a nemzetiségi kisebbségek képviselőinek száma azonban minden esetben legalább a bizottság összlétszámának fele.”

NEGYEDIK RÉSZ

A kerületekről/megyékről szóló törvény módosítása

16. §

A 129/2000 sz. Tt. a kerületekről/megyékről (kerület/megyelétesítés) törvénye 78. §-ának 2. bekezdésében a „10-es” számjegy helyére „5-ös” számjegy kerül, és az „azonos, de a csehtől különböző nemzetiségű” szavak helyére a „csehtől eltérő nemzetiségű” szavak kerülnek a második mondat végén pedig a pont helyére pontosvessző kerül, a szöveg az alábbiakkal egészül ki „a nemzetiségi kisebbségek képviselőinek száma azonban minden esetben legalább a bizottság összlétszámának fele.”

ÖTÖDIK RÉSZ

A Prága fővárosról szóló törvény módosítása

17. §

A 131/2000 sz. Tt. Prága fővárosról törvénye 78. §-ának 2. bekezdésében az első „15-ös” számjegy helyére „5-ös” számjegy kerül, a második mondat végén pedig a pont helyére

pontosvessző kerül, a szöveg az alábbiakkal egészül ki „a nemzetiségi kisebbségek képviselőinek száma azonban minden esetben legalább a bizottság összlétszámának fele.”

HATODIK RÉSZ

A helyhatósági választásokról szóló törvény módosításai

18. §

A 152/1994 sz. Tt. törvénye 31. §-ának (A helyhatósági választásokról és néhány törvény módosításáról és kiegészítéséről) 3. bekezdése, beleértve a 10a) sz. lapalji jegyzetet is, így hangzik:

„(3) Abban a községben, amelyben külön törvény^{10a)} szerinti nemzetiségi kisebbségi bizottság létesül, az 1. és 2. bekezdések szerinti rendeletet az adott nemzetiségi kisebbség nyelvén is ki kell adni.

^{10a)} a 128/2000 sz. Tt., törvénye a településekről (településlétesítésről) 117. §-ának 3. bekezdése, módosított változata 273/2001 sz. Tt. "

HETEDIK RÉSZ

A kerületi/megyei képviseleti választásokról szóló törvény módosításai

19. §

A 130/2000 sz. Tt. törvénye 27. §-ának (A kerületi/megyei képviseleti választásokról és néhány törvény módosításáról szóló törvény) 3. bekezdése, beleértve a 18a) sz. lapalji jegyzetet is, így hangzik:

„(3) Abban a kerületben/megyében, amelyben külön törvény^{18a)} szerinti nemzetiségi kisebbségi bizottság létesül, az 1. és 2. bekezdések szerinti rendeletet az adott nemzetiségi kisebbség nyelvén is ki kell adni.

^{18a)} a 129/2000 sz. Tt., törvénye a kerületekről/megyékről (kerület/megyelétesítés) 78. §-ának 2. bekezdése, módosított változata 273/2001 sz. Tt.”.

NYOLCADIK RÉSZ

A törvény hatálya

20. §

E törvény közzétételének napján lép hatályba.

Klaus s.k.

Havel s.k.

Špidla s.k.

¹⁾ A 101/2000 sz. Tt., Törvény a személyi adatok védelméről és néhány törvény módosításáról, módosított változatai.

²⁾ A 83/1990 sz. Tt., Törvény az állampolgárok társulásáról, módosított változatai.
A 424/1991 sz. Tt., Törvény a politikai pártokba és politikai mozgalmakba való tömörülésről, módosított változatai.

A 220/1999 sz. Tt., Törvény a sorkatonai- és civilszolgálatról, illetve a katonai hadgyakorlatokról és a tartalékos katonák joghelyzetéről.

A 221/1999 sz. Tt., Törvény a hivatásos állományról, módosított változata 155/2000 sz. Tt.

- 3) A 128/2000 sz. Tt., Törvény a településekről (településlétesítés), módosított változata 273/2001 sz. Tt.
A 129/2000 sz. Tt., Törvény a kerületekről/megyékről, (kerület/megyelétesítés), módosított változata 273/2001 sz. Tt.
A 131/2000 sz. Tt., Törvény Prága fővárosról, módosított változatai.
- 4) A 301/2000 Tt., Törvény az anyakönyvezésről, a családi és utónevekről és néhány vonatkozó törvény módosításáról.
- 5) A 128/2000 Tt., 273/2001 sz. Tt.módosított változata
- 6) A 99/1963 sz. Tt., 18. §-a polgári bírósági eljárás, 30/2000 sz. Tt. módosított változata
A 335/1991 sz. Tt., 7 §-a a bíróságokról és a bírákról.
A 141/1961 sz. Tt., 2 §-a a bírósági büntetőeljárásokról (büntetőeljárás), módosított változatai.
A 182/1993 sz. Tt., 33 §-a Az alkotmánybíróságról.
A 563/1991 sz. Tt., 12 §-a a könyvelésről.
A 202/1990 sz. Tt., 46a §-a a szerencsejátékokról, a 149/1998 sz. Tt. módosított változata
A 337/1992 sz. Tt., 3 §-a az adókezelésről és illetékekről, a 35/1993 sz. Tt. módosított változata és a 255/1994 sz. Tt.
- 7) A 152/1994 sz. Tt., a helyhatósági választásokról és néhány más törvény módosításáról, illetve kie-gészítéséről, módosított változatai.
A 130/2000 Tt., a kerületi/megyei képviselői választásokról és néhány más törvény módosításáról, a a 273/2001 Tt. módosított változata
A 247/1995 sz. Tt., a parlamenti választásokról, módosított változatai.
- 8) A 76/1978 sz. Tt., a közoktatási intézményekről, módosított változatai.
A 29/1984 sz. Tt., az általános iskolák, középiskolák és szakközépiskolák rendszeréről (közoktatási törvény), módosított változatai.
- 9) A 483/1991 sz. Tt., a Cseh Televízióról, módosított változatai.
A 484/1991 sz. Tt., a Cseh Rádióról, módosított változatai.